

FAKTA

Husk at melde flytning til Landskontoret! Får du ny e-mailadresse, telefonnummer mv. vil vi også rigtig gerne vide det.

Formandens klumme.

Erik Fage-Pedersen, landsformand.

Kære medlemmer

Nu synger 2019, jubilæumsåret, på sidste vers og det er tid at se både tilbage på det forgangne år og frem mod 2020, medens vi gør klar til at fejre jul og nytår. Det har været et travlt år med mange spændende opgaver i forbindelse med fejringen af Dannebrog's 800 års jubilæum. Landsledelsen fandt det vigtigt, at fejringen skulle bredes ud over hele året og over hele landet, selv om hovedfesten den 15. juni skulle afholdes i København, og at vi skulle forsøge at komme i kontakt med ungdommen.

Vi begyndte med en plakatkonkurrence allerede i 2018, så plakaterne kunne være klar til januar 2019. Derefter er det gået slag i slag med arrangementer og aktiviteter og intensivt arbejde med at nå ud til den yngre generation via de elektroniske midler. Når jeg ser tilbage på året, synes jeg, at vi kan være godt tilfredse med den eksponering, vi har fået i både de trykte og de elektroniske medier ikke mindst i tiden op til Valdemarsdag. Både artikler om Dannebrog's 800 års jubilæum og antallet af personer, der har været inde på vore hjemmesider, på facebook og vor app har været langt over, hvad vi havde turdet håbet på. Det glæder os, at vor indsats også har medført en flot stigning i antallet af medlemmer.

Årets sidste aktivitet var uddeling af præmier den 19. november til de bedste essays med titlen "Dannebrog's betydning for mig" ved en festlig højtidelighed i Idrættens Hus i Brøndby. Konkurrencen var delt op i 2 afdelinger for henholdsvis elever under og over 16 år. Vi modtog knap 200 meget fine og interessante besvarelser, og det var virkelig svært for dommerkomiteen at udvælge de 3 vindere af præmierne på henholdsvis 7.500, 4.000 og 2.500 kr. i hver af de to grupper. Derudover blev der uddelt 3 ekstrapremier til indsendere af besvarelser, der faldt uden for de 2 grupper.

De 33 bedste besvarelser er trykt i et lille hæfte som kan ses på vores hjemmeside www.danmarks-samfundet.dk under nyheder.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke de mange der har støttet os med afviklingen af årets mange aktiviteter hvad enten de har deltaget direkte eller har bakket os op ved at være medlem af Danmarks-Samfundet.

En af de mange aktiviteter, vi har indført i år, er det elektroniske Valdemarsflag. Det er nu tid til at forny det elektroniske mærke for 2020. Det kan købes gennem vores webshop, www.danmarks-samfundet.dk/vare/valdemarsflag2020/. Ved købet får man de to nye mærker for 2020. Man kan så, når man sender e-mails eller andet, vælge mellem de to tekster: "Jeg støtter Danmarks-Samfundet" eller "Det er os det passer på Dannebrog".

2020 er også et vigtigt år for Danmarks historie nemlig 100 året for Genforeningen i 1920. Over hele landet vil der blive afholdt en lang række aktiviteter for at mindes og festligholde denne historiske begivenhed. Landsledelsen har besluttet, at vi vil støtte Grænseforeningens og Sekretariatet for Genforeningen 2020's mange aktiviteter, blandt andet ved at opstille faneborge under H.M. Dronningens besøg i Sønderjylland og ved under vore flagfester på Valdemarsdag i 2020 at fokusere på Genforeningen og nedtone flagets fødselsdag.

Til slut vil Landsledelsen og jeg ønske alle vore medlemmer en rigtig glædelig jul og et godt og lykkebringende nyt år. Vi sender en stor tak for trofast støtte og håber, at den må vare ved ind i 2020, så vi kan fortsatte vort arbejde for vort nationale symbol, Dannebrog, og uddele faner og flag til de mange ansøgere.

Nationalt videncenter om Dannebrog

Flagkonsulent Søren Cruys-Bagger

Fantastisk essaykonkurrence

Vi udskrev i efteråret en essaykonkurrence med pengepræmier. Der var to kategorier: en for grundskolen og en for ungdomsuddannelserne. Vi bad de unge om at give udtryk for hvilken betydning Dannebrog havde for dem.

Essayet skulle være præget af personlige refleksioner og overvejelser over Dannebrog's betydning for danskerne.

Det blev en fantastisk succes. Vi fik over 175 meget gennemarbejdede tekster om hvad de unge mener om Dannebrog i dag.

Tirsdag den 19. november havde vi inviteret til præmieoverrækkelse i Idrættens Hus hvor prisvinderne, deres familie og deres lærere deltog.

Den professionelle dommerkomité har haft meget svært ved at indkredse de 6 vindere og 3 særpriser. Vi var som udgangspunkt spændt på, om essaykonkurrencen overhovedet ville interesse de unge. Tvivlen blev gjort til skamme.

Det var nogle fremragende essays. Skribenterne tog læserne med på en fantasifuld og spændende rejse rundt i Dannebrog's verden anno 2019. Mange skriver i deres personlige refleksioner, at Dannebrog ikke kun er et flag, men at Dannebrog er, hvad man gør det til, og at danskheden altid har en iboende relation til Dannebrog.

De 33 bedste essays er udgivet i et hæfte som dels kan hentes på Danmarks-Samfundets hjemmeside og dels i en trykt udgave ved at kontakte landskontoret.

De mange betragtninger, holdninger og meninger om Dannebrog vil i foråret danne grundlag for et grundigt analysearbejde af samtlige essays. Formålet er at målrette et kommende information- og oplysningsprojekt mod de unge.

Baggrunden er at mange unge opfatter Dannebrog som et negativt og nationalkonservativt symbol. Andelen af danskere, der betragter Dannebrog som et samlende symbol, er faldet. Flere unge ser nationalflaget som et symbol på nationalisme. 14% af de unge mellem 18 og 29 år er enig i at Dannebrog er et negativt symbol på nationalisme. Det viste en undersøgelse offentliggjort i Jyllands-Posten og Altinget den 8. juni 2019.

For at give indsigt i mangfoldigheden af de mange betragtninger og refleksioner om de unges syn på Dannebrog har Nationalt videncenter om Dannebrog udarbejdet en Dannebrogsviden – De unges mening om Dannebrog fra november 2019. Den kan hentes på hjemmesiden.

... og det kom i avisen

Dannebrog 800 år gav et brag af synliggørelse og eksponering både af landsforeningen, men også af Dannebrog.

InfoMedia er et dansk medieovervågnings-selskab, der indsamler og overvåger indhold fra samtlige landsdækkende og mange regionale dagblad samt lokale ugeaviser, tidsskrifter, fagblade og nyhedsbureauer.

Gennem InfoMedia fås fakta om hvor ofte følgende søgeord er nævnt i medierne fra januar til december 2019.

- Danmarks Samfundet: 23 292 artikler
- Dannebrog: 10 860 artikler
- 15. juni 2019: 9 051 artikler
- Folkets flag: 7 271 artikler
- Dannebrog 800 år: 2 738 artikler
- Valdemarsdag: 1 015 artikler
- Danmarks-Samfundet 800 år: 802 artikler

Det historiske Dannebrog – et fantasiflag

Flaget består af en mindre korsfane med fire vimpler.

Det Dannebrog, vi kender, er et resultat af mange hundrede års justeringer. Oprindeligt brugte man fanen til krigsførelse, og i den periode var det typisk aflangt med vimpler. "For at markere 800-året synes vi, det kunne være sjovt at genskabe Dannebrog, som vi mener, det oprindeligt må have set ud," siger Nanna Holm, der er arkæolog og museumsinspektør på Danmarks Borgcenter.

For at sikre sig, at udformningen ikke var helt på vildspor, konsulterede Nanna Holm undervejs i processen både historikere, numismatikere og heraldikere på Rigsarkivet i Køben-

havn og på Nationalmuseet i Estland samt bymuseet i Tallinn. De var alle enige om, at Dannebrog med stor sandsynlighed kunne have set sådan ud i 1219, selv om vi ikke har nogen præcise kilder til bevis.

Til flagstangen på Borgterrænet i Vordingborg blev der syet en stor variant af den historiske fane udformet som et flag. Det blev hejst første gang lørdag 15. juni. Det måler 356 x 555 cm.

Danmarks Borgcenter har fået særlig tilladelse af Justitsministeriet til at flage dagligt med fantasiflaget over borgen døgnet rundt i hele 2020. På officielle flagdage flages der med Dannebrog.

Hvorfor hænger vi Dannebrog på juletræet?

Dannebrog som splitflag i guirlander er nationalt juletræsdynt.

Juletræet var tidligere kun noget som blev anvendt i de mere velstillede danske familier. Intet kunne på det tidspunkt adskille danskernes som et juletræ med Dannebrog flag i lange kæder. Enten pyntede man med flag eller også gjorde man ikke.

Første gang Dannebrog blev brugt som en del af pynten på juletræet var efter de slesvigske krige i 1848. Familierne anvendte også røde og hvide lys på træet for at synliggøre sit nationale tilhørsforhold. Særligt efter 1864 (slaget ved Dybbøl) blev det populært at pynte juletræet med militære symboler som flag, trommer og trompeter. Den tendens voksede under Danmarks besættelse. Her kom nationale symboler og farver igen højsædet.

Den danske forfatter H. C. Andersen fejrede i 1848 det meste af julen på Bregentved Slot. Han noterede i sin dagbog, ud for den 24. december, at der på slottet var hele to juletræer som var pyntet med Dannebrog i toppen. Da enevælden blev afskaffet i 1849 blev Dannebrog folkets flag.

Borgerskabet anvendte nu Dannebrog frit ved mange forskellige lejligheder. Borgerskabets jul blev med tiden landsdækkende og dannede rollemodel for hvordan man fejrede den danske jul i 1800-tallet. Danskeren havde efter nederlaget i endnu højere grad brug for at vise sit nationale tilhørsforhold.

I dag anvender mange familier i de nordiske lande sit nationale flag som en del af julepynten på træet.

Så hæng meget gerne de små dannebrog flag på årets juletræ. Enten som papirflag eller stofflag. Det er en dansk juletradition.

Højt fra træets grønne top

Da sangen blev udgivet i 1848 var nodebladets forside illustreret med et juletræ pyntet med trommer og Dannebrog.

Peter Faber, som skrev sangen, fortæller i 5. vers om Dannebrog fanen og om Henrik som en del af den kamplystne ungdom. Faber slår fast, at flaget er noget ganske særligt. Han skriver "Vid, det er en ære, Dannebrog at bære".

I sangen illustreres det, hvordan borgerskabet tog flaget til sig som en del af selve julehøjtiden.

Det er interessant at sangen mangler det ellers traditionsbundne kristne julebudskab. Denne udeladelse får igen Dannebrog og det nationale indhold i sangen til at fremstå endnu stærkere.

Undervisningsmateriale til grundskolen og ungdomsuddannelserne

Danmarks-Samfundet har lavet en række fakta ark om Dannebrog som kan anvendes i undervisningen i folkeskolens ældste klasser. Sammen med fakta arkene er der udarbejdet en lærerinformation med opgaver til de enkelte skolefag.

Til ungdomsuddannelserne er udarbejdet to mere omfattende fakta ark dels om dannebrog tidlige historie og dels om danskernes holdninger til Dannebrog.

Undervisningsmaterialet kan frit hentes på Danmarks-Samfundets hjemmeside, men husk kildeangivelse når anvendes også i undervisningsmæssige sammenhænge.

Få Dannebrog i din e-mailsignatur

Det lille Valdemarsflag, der er blevet solgt siden 1912 kan nu fås i en ny udgave. Det er nu muligt at downloade Valdemarsflaget som en billed-fil som kan indsættes i for eksempel mails eller andre dokumenter.

Der er lavet to udgaver af Valdemarsflaget og du får begge udgaver:

“Danmarks-Samfundet – Det er os der passer på Dannebrog”

“Jeg støtter DANMARKS-SAMFUNDET”

De digitale Valdemarsflag koster 30 kr. og kan bestilles i webshoppen.

Foto: Ordenskapitlet.

Så ved vi det: Dannebrog er en orden

Dannebrogordenen er en dansk ridderorden indstiftet af Christian den 5. i 1671 og senere forandret og udvidet. Siden 1951 har kvinder kunnet optages i ordenen. Dannebrogordenen blev indstiftet som en genoplivning af en påstået ældre orden indstiftet af Valdemar Sejr efter slaget ved Lyndanisse i Estland i 1219.

Ridder af Dannebrogordenen uddeles af regenten. Det nuværende ordenstegn er et hvidemaljeret latinsk sølvkors med røde kanter. Mellem korsarmene er kongekroner og over korset findes den tildelende regents monogram under en stor krone. Monogrammet ændres for hver regent. Korset måler ca. 60 x 28 mm.

En Dannebrogorden skal returneres til Ordenskapitlet senest tre måneder efter modtagerens død. På korset er på forsiden indskriften 'Gud og Kongen' samt et kronet 'C5' for Christian V. På bagsiden årstallene '1219', '1671' og '1808' samt et kronet 'W' for Valdemar Sejr og et kronet 'FVI' for Frederik VI. Det viste Ridderkors er til kvinder

GLÆDELIG JUL

